

Ewa Szary

"O głównych tezach współczesnej genologii", Zbigniew Jerzy Nowak, Katowice 1969 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/38, 213

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ NEY Eugeniusz: Teorie utopii. W: Prace historycznoliterackie. Z historii i teorii literatury. Katowice 1969 s. 55-64.

Rozprawa przynosi encyklopedyczny przegląd teorii różnych typów utopii /np. utopii politycznej i społecznej XVII w., utopii przyszłościowej, typu "science fiction" XIX w. i innych/, wypuklając ich cechy wspólne. Autor upatruje je w swoistościach utopijnego myślenia o świecie, które z punktu widzenia socjologii /Mannheim, Duveau, Krysmanski/ jest sposobem zwalczania zastanej rzeczywistości, a z punktu widzenia psychologii - marzeniem bądź wizją. Dla powieści utopijnej rysem znamionym jest kreacja narratora, który odgrywa rolę "tłumacza" wykładającego osobliwości utopijnego świata.

BP/38

E.Sz.

/I/ NOWAK Zbigniew Jerzy: O głównych tezach współczesnej genologii. W: Prace historycznoliterackie. Z historii i teorii literatury. Katowice 1969 s. 11-23.

Praca o charakterze przeglądowym i sprawozdawczym, prezentująca aktualne rozstrzygnięcia badawcze genologii literackiej. Za cechę charakterystyczną współczesnej genologii uznaje autor wybór tradycji Arystotelesa, która nakazuje rozważać kategorie gatunkowe i rodzajowe w ścisłym związku z konkretnymi utworami literackimi. Przyjmuje się również, że gatunki i rodzaje mają charakter strukturalny - autor wskazuje próby /Skwarczyńska, Jakobson/ wyprowadzania struktury rodzajowej z właściwości językowych dzieła literackiego. Oprócz podstawowego zróżnicowania klasyfikacyjnego: rodzaj - gatunek, autor omawia również inne, np. literatura - nieliteratura, literatura piękna - literatura użytkowa.

BP/38

E.Sz.